

PSICOTERAPIA PSICOANALÍTICA CON ADOLESCENTES:
SU GRUPO FAMILIAR Y EL PROCESO PSICOANALÍTICO

Alejandro Ávila Espada* y Pilar Vivar de Andrés**

RESUM

Els autors proposen considerar la interacció parental-filial –i l'entorn familiar on es produeixen aquestes interaccions- com a factor decisiu, pel seu potencial facilitador o patologitzant en la determinació de l'organització de les experiències subjectives de la realitat psíquica de l'infant. S'hi presta especial atenció a l'avaluació diagnòstica de la influència del medi extern i, a continuació, es reflexiona sobre els biaixos en l'escolta analítica. Finalment aporta un model d'avaluació i intervenció per al treball clínic amb els adolescents i les seves famílies. PARAULES CLAU: afecció, parentalitat, adolescència, psicoteràpia psicoanalítica, interacció parental-filial, capacitat parental.

* *Catedrático de Personalidad, Evaluación y Tratamiento Psicológicos. Facultad de Psicología, Universidad Complutense, Madrid. E-mail: avilaespada@psi.ucm.es*

** *Psicóloga – Psicoterapeuta. Miembro Titular de QUIPU Instituto de formación en Psicoterapia Psicoanalítica y Salud Mental y de la Sociedad FORUM de Psicoterapia Psicoanalítica. E-mail: pvivar@consulta.jazztel.es*

CONSIDERACIONES SOBRE LA ACCIÓN TERAPÉUTICA RELACIONAL Y
PSICOTERAPÉUTICA EN LAS PSICOSIS INFANTILES

Francisco Palacio Espasa*

En aquest article pretenc mostrar com les dificultats per precisar les causes i la naturalesa de la psicosi infantil fan que les orientacions terapèutiques siguin molt diverses. El trastorn relacional, l'afecte i el paper que juga, en qualsevol psicosi infantil, el funcionament autístic, són algunes d'aquestes dificultats. Juntament amb aquests plantejaments presento dues vinyetes clíniques per il·lustrar el treball realitzat amb nens psicòtics en un centre de dia. PARAULES CLAU: psicosi infantil, autisme, trastorn relacional, afecte, centre de dia.

* *Médico Psiquiatra, Jefe del Servicio de Psiquiatría del Niño y del Adolescente y Profesor de la Facultad de Medicina de la Universidad de Ginebra.*

Correspondencia: Service de Psychiatrie de l'Enfant et Adolescent 41, Crêtes de Champel – 1206 Genève.

UNA APROXIMACIÓN A LA DETECCIÓN PRECOZ DE LOS TRASTORNOS
MENTALES GRAVES

Jordi Artigue¹, Jorge L. Tizón², Belén Parra³, Marta Gomà⁴, Josep Ferrando⁵, Marta Sorribes⁶, Belén Marzari⁷, Conxita Pérez⁸, Francesc Pareja⁹

Es presenten els resultats de la primera investigació mostral del projecte LISMEP (Llistat d'ítems de salut mental en edat preescolar) portada a terme a la Unitat de Salut Mental de Sant Martí-La Mina, Institut Català de la Salut, Barcelona. A través d'un estudi retrospectiu de 70 pacients diagnosticats de trastorn psicòtic, especialment d'esquizofrènia, s'intenta determinar els factors de risc i senyals d'alarma que amb més freqüència es troben en la infància d'aquest tipus de pacients. Es completa l'estudi amb una mostra de 49 pacients que, ja en edat infantil, van ser diagnosticats d'algun dels trastorns abans esmentats. PARAULES CLAU: esquizofrènia, factors de risc, prevenció, trastorn mental greu.

1. Psicòlego. Unidad de Salud Mental (USM) Sant Martí-La Mina. Institut Català de la Salut (ICS); 2. Psiquiatra. Psicoanalista. Director de la USM Sant Martí-La Mina. ICS; 3. Diplomada en Trabajo Social. USM Sant Martí-La Mina. ICS; 4. Psicòloga. Becaria del proyecto LISMEP; 5. Epimeiólogo; 6. Psicòloga. Colaboradora de los proyectos SASPE y LISMEP; 7. Psiquiatra. USM Sant Martí-La Mina. ICS; 8. Diplomada en Enfermería Psiquiátrica. USM Sant Martí-La Mina. ICS; 9. Psicòlego. USM Sant Martí-La Mina. ICS
Correspondencia: jartigue.pbcn@ics.scs.es

¿POR QUÉ CREAR DISPOSITIVOS ESPECÍFICOS PARA LOS INMIGRANTES Y SUS NIÑOS? LA EXPERIENCIA FRANCESA

Marie Rose Moro *

Les migracions, els viatges, els intercanvis ens obliguen a integrar les qüestions culturals en les cures psíquiques. A partir de l'experiència francesa de treball clínic amb els fills d'immigrants (nadons, nens, adolescents i les seves famílies), l'autora proposa una nova manera de pensar i fer. A nivell teòric, és necessari integrar en les nostres teories el marc cultural de la relació amb els pacients, les seves representacions de les necessitats del nen i dels pares (el ser), la manera de pensar la malaltia (el sentit, les teories etiològiques) i de fer (què fer per sortir del patiment?) i per fi, elaborar el traumatisme migratori dels pares. Al nivell metodològic, es proposa "el complementarisme"*** i el descentrament** per pretendre arribar a la universalitat psíquica. PARAULES CLAU: psiquiatria transcultural, psicoteràpia transcultural, etnopsicoanàlisi, pares, fills, immigrants, eficàcia terapèutica.

* Profesora de psiquiatria del niño y del adolescente - Universidad París, Francia. Jefe del Servicio de Psicopatología del niño y del adolescente, Centro Hospitalario Universitario Avicenne, 125 rue de Stalingrad, 93009 Bobigny (Francia).

Correspondencia: marie-rose.moro@avc.ap-hop-paris.fr. Laboratorio de investigación sobre la clínica transcultural, Universidad de París, 13. Directora de la Revista Transcultural L'autre. E-mail: l.autre@laposte.net. Web: www.clinique-transculturelle.org

CONSIDERACIONES ACERCA DE LA ACTITUD TERAPÉUTICA EN LA ATENCIÓN A LOS ADOLESCENTES

Asunción Soriano Sala *

Aquest article destaca la importància de l'actitud del terapeuta en el treball assistencial amb adolescents. Planteja la necessitat de certes modificacions tècniques amb la finalitat d'obtenir la major comunicació possible i analitza alguns d'aquests aspectes de la interacció pacient-terapeuta en dos casos clínics. PARAULES CLAU: adolescència, interacció, *setting*, procés terapèutic.

** Psiquiatra. Psicoanalista de la SEP-IPA. Coordinadora del Hospital de Día para Adolescentes de la Fundación Hospital San Pere Claver de Barcelona (España).
Correspondencia: asoriano@fhspereclaver.org*

VIOLENCIA FAMILIAR: DEL MARCO GENERAL A UN CASO DE ABUSO INFANTIL

Rosa Agulló i Gasull *

Aquest treball intenta realitzar una actualització i comprensió del concepte de violència familiar. Analitza breument si es certa la predisposició genètica de l'ésser humà a ser violent i revisa el concepte de violència familiar des del punt de vista de gènere. Tracta de no delimitar el problema a variables culturals o psicològiques, considera altres factors: polítics, jurídics, socials, religiosos i econòmics. Finalitza amb la il·lustració d'un cas clínic d'abús sexual infantil en la mesura que és un maltractament dins de la violència domèstica. PARAULES CLAU: violència domèstica, abús infantil, maltractament, conflicte familiar.

** Doctora en Psicología y Psicóloga clínica. Profesora asociada, Universidad de Barcelona.
Correspondencia: ragullo@hotmail.com*

HIJOS DE PADRES PSICÓTICOS. REVISIÓN BIBLIOGRÁFICA: IMPLICACIONES PREVENTIVAS, DE APOYO Y TERAPÉUTICAS

Pilar Sánchez del Hoyo* y Luis Javier Sanz Rodríguez**

Aquest treball suposa una profundització i reflexió sobre la influència dels pares psicòtics en l'entorn familiar i el desenvolupament dels fills, a través de la revisió dels estudis i investigacions existents sobre el tema. S'intenta arribar a una aproximació més real a la malaltia mental, a les seves conseqüències, i realitzar-ne un suport, prevenció i tractament més adequats, tenint en compte no només el malalt, sinó també el progenitor sa i els seus fills, mantenint tant com sigui possible la integritat familiar. PARAULES CLAU: pares psicòtics, desenvolupament infantil, malaltia mental greu.

**Psicóloga clínica. Servicios de Salud Mental de Parla (Madrid).
** Psicólogo Clínico. Servicio de Salud Mental de Getafe (Madrid).
Correspondencia: Luis Javier Sanz Rodríguez - C/ Mayor, 23, 2º A - 28891 (Madrid)*
